

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 535 | ו' אדר א' תשע"א | 10.2.11 | משוגר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kav-lahinuch.co.il
מו"ל ועורכת: סיגל בן ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: היסמין 1 רמת אפעל | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

בבתי"ס ציבוריים בכמחצית מהרשויות המקומיות קיימים מסלולי לימוד בעלי מאפיינים של חינוך פרטי

היהודי, 27% – ברשויות מקומיות מעורבות, ו-3% בלבד מצויים ברשויות ערביות. כצפוי, כ-85% מבתי"ס הייחודיים נמצאים ברשויות מקומיות שרמתן החברתית-כלכלית היא בינונית ומעלה. הסקר נערך על ידי גדי ביאליק, מביה"ס לחינוך באוניברסיטת תל אביב, ויעל כפרי מתוכנית "המשפט בשירות הקהילה", בפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב.

בדו"ח השנתי של המרכז על שם יעקב חזן לצדק חברתי ודמוקרטיה במכון ון ליר, שהתפרסם בסוף החודש שעבר, מיוחד פרק לבתי"ס הייחודיים. בדו"ח מצוין, כי המחקר האחרון שערך משה"ח על בתי"ס הייחודיים התקיים רק בשנת 2002, וגם בו לא הוצג מספרם המדויק. כמו כן מצוין בדו"ח, כי בעקבות המלצות "ועדת קשת", שמונתה בשנת 1991 על ידי שר החינוך באותה עת, יצחק נבון, התחייב משה"ח לבדוק כל ביי"ס ייחודי אחת לשלוש שנים, כדי לוודא שהוא מממש את מדיניות האינטגרציה. למרות התחייבות זו, המשרד אינו עורך בפועל את הבדיקה. כמו כן לא אכף משה"ח מעולם על בתי"ס הייחודיים את האיסור למיין תלמידים במעבר מהגן לכיתה א' ומחטיבת הביניים לחטיבה העליונה, למרות שמיונים אלו מנוגדים למעשה להוראות המשרד.

(המשך בעמ' 2)

הפרטת מערכת החינוך אינה באה לידי ביטוי רק בהתרחבות תופעת בתי"ס הפרטיים, השייכים בדרך כלל לחינוך המוכר שאינו רשמי, אלא גם בתוך החינוך הציבורי עצמו. כך עולה מסקר שנערך עבור איגוד מנהלי המחלקות לחינוך. הסקר נערך לקראת הכנס השנתי של האיגוד, המתקיים השבוע בירושלים. בסקר השתתפו מנהלי מחלקות חינוך מ-67 ערים, מועצות מקומיות ואזוריות, המהוות מדגם מייצג של הרשויות המקומיות בישראל. אחד הממצאים המרכזיים בסקר הוא, שבבתי"ס ציבוריים בלמעלה ממחצית הרשויות המקומיות קיימים מסלולי לימוד ייחודיים, בעלי מאפיינים של בתי"ס בחינוך הפרטי. בין המאפיינים האלו: תשלומי הורים גבוהים מהרגיל, מיונים וקבלת תלמידים מחוץ לאזורי הרישום של ביה"ס.

עוד נמצא בסקר, כי בכמחצית מהרשויות המקומיות קיימים בתי"ס ייחודיים, כמו ביי"ס לטבע, ביי"ס לאומנויות או ביי"ס דמוקרטי. במרבית בתי"ס האלה נגבים תשלומי הורים גבוהים ומונהגים מיונים. מהסקר עולה גם, כי בניגוד לדעה הרווחת, מרבית בתי"ס הייחודיים הם בבעלות המדינה או הרשות המקומית ורק מיעוטם – בבעלות פרטית של עמותות וחברות. בסקר נמצא עוד, כי למעלה מ-70% מבתי"ס הייחודיים נמצאים ברשויות מקומיות במגזר

מנכ"ל משה"ח; רק הנהגת תקצוב דיפרנציאלי לתלמיד תביא לצמצום הקיטוב במערכת החינוך

סידיני שטראוס. על פי דו"ח שפרסם לאחרונה בנק ישראל, מדיניות ההעדפה המתקנת נבלמה לאחר המעבר לשיטת התקן המשלב. ד"ר שושני הוסיף בכנס, כי רק אם תלמיד מהשכבה החלשה יקבל תקציב לשלוש שעות לימוד, במקום שבו תלמיד מהשכבה החזקה מקבל תקצוב לשעת לימוד אחת, יצומצמו הפערים בחינוך, ולא באמצעות סגירת בתי"ס ייחודיים או סגירת מגמות ייחודיות בחינוך הציבורי.

ד"ר שושני נשאל "מדוע כמנכ"ל משה"ח אינו דואג ליישם את הדו"ח שהוא עצמו חיבר?" לשאלה זו ענה מנכ"ל משה"ח, כי הדו"ח אינו מתבצע בגלל סדרי העדיפויות של המשרד. לדבריו, כשנכנס לתפקידו היה משה"ח נתון בגרעון תקציבי עצום, שבראש ובראשונה היה צריך לכסות. אחר כך הועמדו בראש סדר העדיפויות הרפורמות במעמד המורה ושכרו והתוכנית הלאומית להתאמת מערכת החינוך למאה ה-21 – שבהם מושקעים מיליארדים לא מעטים. שושני הוסיף; "יתכן ועוד שנה מישהו ירצה לצמצם 'על באמת' פערים ויעשה מעשה".

ישנה רק דרך אחת לצמצם את הקיטוב במערכת החינוך בין תלמידים משכבות חלשות לתלמידים משכבות חזקות והיא באמצעות הנהגת תקצוב דיפרנציאלי לתלמיד, כפי שממליץ דו"ח שושני. כך טען מנכ"ל משה"ח, ד"ר שמשון שושני, בכנס איגוד מנהלי המחלקות לחינוך. כזכור, ד"ר שושני עמד בשנת 2002 בראש ועדה שמונתה על ידי שרת החינוך דאז, לימור לבנת, שביקשה לשנות את צורת התקצוב בחינוך היסודי, ולהפכה לשיוויונית והוגנת יותר. אחד המרכיבים המרכזיים של דו"ח הוועדה היה המלצה ליישם במערכת החינוך תקן דיפרנציאלי לתקצוב לתלמיד, שישקף את החסכים החינוכיים הנגרמים לו כתוצאה מתנאי רקע חברתיים, כלכליים וגיאוגרפיים – ולמעשה מתן ההעדפה מתקנת לתלמידים משכבות חלשות. משה"ח החל ביישום המלצות הדו"ח ב-2003, אולם נתקל בקושי לממן אותו בתקציבו המקוצץ באותה עת. בשנת 2007 נקבע מדד חדש לתקצוב – "התקן המשלב", שקבעה ועדה בראשות פרופ'

בפורומים של מורים באינטרנט נחשפים פרטים חדשים על רפורמת עוז לתמורה

מצינים, כי כ-3,500 מורים באופק חדש כבר קיבלו תוספת שכר, בסך 8%-7.5%, לעלייה בדרגה מלאה לאחר שהשלימו את שעות ההשתלמות הנדרשות. 3,000 מורים נוספים עומדים בקרוב לקבל קידום בדרגה. לטענתם, מכיוון שבהסכם עוז לתמורה אין טבלת קידום דומה, לא יהנו המורים מהעלאות שכר דומות. לעומת זאת, בטבלה שמפרסמים תומכי עוז לתמורה מצוין, בין היתר, כי במסגרת התוכנית יקבלו המורים החדשים תוספת שכר עבור הוותק הצבאי, בעוד שבאופק חדש לא קיימת תוספת מעין זו. סעיף נוסף בטבלה, העוסק בסמכויות המנהל, עשוי לשמח את המורים חברי הארגון אך פחות מכך את המנהלים. על פי סעיף זה, הסמכות שניתנה למנהלים במסגרת אופק חדש לקיים הליך מהיר יחסית של פיטורי מורה, אינה מוענקת למנהלים במסגרת עוז לתמורה.

ההסכם המלא על רפורמת "עוז לתמורה" עומד אמנם להיחתם רק בעוד כשלושה שבועות. אבל בפורומים שונים של מורים תומכי ההסכם ומתנגדיו כבר ניתן למצוא טבלאות המשוות בין הסכם אופק חדש והסכם עוז לתמורה. בטבלאות, שמחבריהן הם בעלי עמדות מפתח בארגוני המורים, נחשפים פרטים חדשים על רפורמת עוז לתמורה. כך, למשל, בטבלה שפירסמו תומכי אופק חדש לאחרונה המדגישה, כמובן, את היתרונות שיש להסכם זה על פני הסכם עוז לתמורה. באחד מהסעיפים בטבלה מצוין, כי המורים במסגרת אופק חדש זוכים ל-36 שעות נוספות בשנה בשכר של 125%, בעוד שבהסכם עוז לתמורה לא נכללת הטבה מעין זו. הטבה נוספת שקיימת באופק חדש, ולטענת עורכי ההשוואה אינה קיימת בעוז לתמורה, היא טבלת שכר עם דרגות קידום. עורכי ההשוואה

בבתי"ס ציבוריים בכמחצית מהרשויות המקומיות קיימים מסלולי לימוד בעלי מאפיינים של חינוך פרטי

(המשך מעמ' 1)

נחרצת של השלטון המקומי בנושא בתי"ס הייחודיים, אולי בגלל שראשי רשויות מקומיות מתחשבים בקבוצות הורים חזקות ביישוביהם, התומכות בבתי"ס אלו ואף פועלות להקמתם. בכנס איגוד מנהלי מחלקות החינוך הציג לראשונה יו"ר האיגוד, אבי קמינסקי, עמדה חד משמעית התומכת במדיניות משה"ח בנושא זה.

לדבריו, הגיע הזמן שהשלטון המקומי "ישר קו" עם משה"ח; "צריך לחזק את החינוך הציבורי וזה מחייב לא רק את המדינה אלא גם את הרשויות המקומיות".

בדבריו בכנס התייחס קמינסקי גם למעורבות ההולכת וגדלה של עמותות וקרנות בבתי"ס, שהיא לטענתו סממן נוסף של ההפרטה במערכת החינוך. לדבריו; "העברת בתי"ס לניהול על ידי גופים פרטיים היא אמנם הפרטה שלמה, אולם אנו עדים גם לתהליכים של הפרטה חלקית - כניסתם של גופים פילנתרופיים אל בתי"ס, תוך שהם מציעים פעילויות ותוכניות שונות אשר נושקות להכתבות פדגוגיות. יש מעין תחושה של אובדן שליטה על הנעשה בבתי"ס הרשמיים, וגופים חיצוניים עושים בהם במקרים רבים כבתוך שלהם. לאחרונה נוקט המשרד בצעדים המכוונים להחזיר לידיה את השליטה על ההתערבות של גופים חיצוניים בתוך בתי"ס. אנו מקדמים צעדים אלו בברכה".

בעת האחרונה חל שינוי בעמדת משה"ח כלפי בתי"ס הייחודיים, הבא לידי ביטוי לא רק ברמת ההצהרות אלא גם בשטח. את השינוי ניתן לייחס לא מעט למדיניות שהנהיג שר החינוך הנוכחי, גדעון סער, של מאבק בהתרחבות תופעת בתי"ס הפרטיים. כחלק ממדיניות זו, החל המשרד בשבועות האחרונים לפעול לביטול בחינות המיון הנהוגות בבתי"ס היסודיים הייחודיים לתלמידים העולים לכיתה א'. בחינות כאלו נהוגות, למשל, בבית"ס לטבע ובבית"ס לאומנויות בתל אביב. במשרד הוחלט לאסור על בתי"ס להמשיך במבחנים, הנערכים בדרך כלל במכונים חיצוניים, כמו מכון קרני. כמו כן הודיע המשרד כי כנגד בתי"ס שיפרו את ההוראה יינקטו סנקציות - קיצוצים בתקצוב ואף שלילת רישיון ביה"ס. יש לציין, כי בחלק מבתי"ס הייחודיים קיימים מבחני מיון כבר עשרות שנים, ומופעלים בחסות משה"ח עצמו והרשות המקומית. בעמדתו כנגד מבחני המיון בבתי"ס הייחודיים היסודיים מגובה משה"ח בחוקרים בכירים מהאקדמיה, ובהם חתן פרס ישראל לחינוך, פרופ' חיים אדלר. החוקרים טוענים שבגיל הרך אין מבחן היכול לנבא יכולת מיוחדת, ולמעשה המבחנים מעניקים יתרון לילד המשתייך למעמד החברתי-כלכלי המבוסס. בשונה ממה"ח, עד כה לא נשמעה עמדה

יעוץ למורים מנהלים וועדים

הזכויות שלך צריכות בדיקה תקופתית אצל עיריית זהבי

האם הינכם מודעים לכל הזכויות להן הינכם זכאים? מה הן הזכויות המגיעות לכם ביציאה לפנסיה? לא תמיד אפשר לממש מחר את מה שמגיע לכם היום - אז למה לחכות? באווירה נינוחה

פגישה ושכרה בצידה

יעוץ מקצועי עדכני ודיסקרטי

הינכם מוזמנים:

- לייעוץ לקראת פרישה.
- לייעוץ בנושאי שנת שבתון.
- לבדיקה רגילה של רכיבי שכר וזכויות.
- לייעוץ בנושאי מחלות ו/או

עיקרי נושאי הייעוץ:

- פנסיה.
- כדאיות פרישה מעבודה.
- תכנון הקריירה.
- ייעוץ והכוונה בעזיבת מערכת החינוך.
- הדרכה וליוו'י במו"מ מול מעסיקים.
- פיצויי פיטורין.
- בדיקת השכר ומרכיביו.
- גמולים.

לשבתון יוצאים בראש שקט
09-9542108

כמחצית מהתלמידים סבורים כי ביה"ס נותן מענה חלקי בלבד לתחומי העניין שלהם

הפיתרון שמציע מטח; לאפשר לכל תלמיד ללמוד חלק מתוכנית הלימודים במסגרת קורסים וירטואליים

אקדמיים, במיוחד בקרב תלמידים במגזר הערבי, ולתעסוקה – במיוחד בקרב תלמידות במגזר החרדי ותלמידים במגזר הערבי. בנוסף, 31% מהתלמידים במגזר היהודי ו-49% מהתלמידים במגזר הערבי סבורים שלמידה און-ליין עשויה לשמש כמנוף לשיפור ההישגים שלהם. לשאלה "איזה מקצוע היית מעדיף ללמוד און-ליין?" השיבו יותר מ-35% מהתלמידים כי היו מעדיפים ללמוד בדרך זו אנגלית. מקצועות נוספים שאותם ציינו תלמידים רבים היו ביולוגיה, אזרחות והיסטוריה. יש לציין, כי התלמידים ציינו בסקר גם את חסרונות הלמידה און-ליין, כמו היעדר קשר אישי עם המורה, היעדר סביבה חברתית, החשש כי יתקשו להתמיד בלמידה כזו וקשיים בריכוז בגלל רעשים בסביבה הביתית.

לדברי מנכ"לית מטח, גילה בן-הר, על הממשלה לקדם הקמת בתי"ס וירטואליים, במודל הדומה לזה שכבר קיים בעולם המערבי, שיאפשרו לכל תלמיד ללמוד חלק מתוכנית הלימודים במסגרת קורסים וירטואליים. לדבריה, בתי"ס הווירטואליים לא יחליפו את בתי"ס הקיימים, אלא ירחיבו ויגמישו את סביבת הלמידה, וישלימו את היצע המקצועות הנלמדים בכיתות הרגילות. בכנס הרצליה הציג מטח נייר עמדה, הממליץ לממשלה כי בתי"ס יחויבו להציע לתלמידים את כל מקצועות הלימוד, באמצעות שילוב של קורסים וירטואליים. כל תלמיד יחויב ללמוד לפחות קורס וירטואלי אחד במסגרת תוכנית הלימודים הבית ספרית. על פי ההמלצה, בתי"ס הווירטואליים יספקו מגוון קורסים המתאימים לרמות שונות ולקבוצות שונות באוכלוסייה, כמו המגזר החרדי. המורים בקורסים הווירטואליים יעברו השתלמויות ייעודיות, שיכשירו אותם להיות "מורים מקוונים".

כ-50% מתלמידי התיכון במגזר היהודי וכ-40% מהתלמידים במגזר הערבי סבורים כי ביה"ס נותן מענה חלקי בלבד לתחומי העניין שלהם. תלמידים אלו ענו בחיוב לשאלה "האם יש מקצוע שהיית רוצה ללמוד ואין לך אפשרות בבית הספר?" הנימוק השכיח ביותר של התלמידים מכל המגזרים לסיבה שבגללה אינם יכולים ללמוד את המקצוע היה: "בבית הספר שלנו לא מלמדים את המקצוע הזה לבגרות". הסקר נערך על ידי מטח והמרכז לחקר הפסיכולוגיה של האינטרנט, במרכז הבינתחומי בהרצליה. הסקר הוצג במושב החינוך בכנס הרצליה, שהתקיים השבוע. בסקר השתתף מדגם ארצי מייצג ובו 600 תלמידים מכיתות ו'–י"ב. על פי הסקר, המקצועות העיקריים שהתלמידים היו רוצים ללמוד בבתי"ס ואינם יכולים הם; מחשבים, כימיה ושפות זרות, כמו ערבית, צרפתית וספרדית. ממצא מעניין בסקר הוא, שה"צימאון" הגדול ביותר ללמוד מקצועות שביה"ס אינו מציע, נרשם בקרב תלמידות הלומדות בבתי"ס במגזר החרדי. למעלה ממחצית התלמידות החרדיות שהשתתפו בסקר ציינו, כי היו רוצות ללמוד תחום דעת שבית ספרן אינו מאפשר להן ללמוד, ובמיוחד מחשבים, פיזיקה וכימיה.

הסקר גם ביקש לבדוק את עמדות התלמידים כלפי שילוב למידה מקוונת באמצעות האינטרנט, המתקיימת בבית התלמיד (און-ליין) בתוכנית הלימודים הבית ספרית. בתשובה לשאלה "מהם בעיניך היתרונות של למידה און-ליין?" מנו 43% מהתלמידים במגזר היהודי ו-50% מהתלמידים במגזר הערבי מספר יתרונות בולטים והם; הלמידה און-ליין מאפשרת למידה בכל זמן, בכל מקום, בקצב המותאם ללומד ובנושאים החשובים לו. למידה און-ליין נתפסת כמנוף ללימודים

פורום מרכזי הוראת המקרא במכללות האקדמיות לחינוך
מתכבד להזמיןכם לכנס בנושא:

'המקרא ואנחנו'

שיתקיים ביום שלישי, י"ח באדר א' תשע"א, 22 בפברואר 2011
במכון מופ"ת, רח' שושנה פרסיץ 15, קריית החינוך תל אביב

מכון
מופ"ת

מנחה: ד"ר מלכה שנוולד, מרכזת פורום מקרא, מכון מופ"ת; תלפיות - המכללה האקדמית לחינוך חולון

בתכנית:

13:00-12:30

התכנסות והרשמה

דברי פתיחה וברכות:

ד"ר מיכל גולן, ראש מכון מופ"ת
נח גרינפלד, ראש האגף להכשרת ע"ה, משרד החינוך
דורות הלוי, מפקחת מרכזת על הוראת התנ"ך במשרד החינוך

14:10-13:20

האומנם עם נבחר?

יחסו של המקרא לעם ישראל

ד"ר מיכל גולדמן, האוניברסיטה העברית בירושלים; מדרשת עין פרט

15:25-14:10

רב-שיח: המקרא כבסיס לזהות ישראלית משותפת

מנחה: ד"ר מלכה שנוולד

משתתפים (לפי סדר הא"ב):

פרופ' בנימין איש שלום, נשיא בית מורשה בירושלים; יו"ר ועדת המקצוע למורשת
ותרבות ישראל; אוניברסיטת בר-אילן
ד"ר צבי צמרת, יו"ר המחלקות הפדגוגיות, משרד החינוך
הרב יובל שרלו, ראש ישיבת ההסדר בפתח תקווה

15:50-15:25

הפסקה

17:00-15:50 מושבים מקבילים:

מושב 1 מן הגויל אל השביל

שילוב הסיור והארכיאולוגיה בלימודי מקרא
ד"ר אריה בורגשטיין, תלפיות - המכללה האקדמית לחינוך חולון; מכללה אקדמית לחינוך
אורות ישראל; מכון אבשלום - המכון הראשון ללימודי ארץ ישראל
שלמה שני, רכז לימודי ארץ ישראל, החטיבה העליונה בקריית חינוך ניסויית "דרור"

מושב 2 לקראת פגישה עם עשו

(בראשית ל"ב) בראי פרשנות, שירה ומוזיקה

ד"ר טליה הורביץ, שאנן - המכללה האקדמית הדתית לחינוך
צפריה ווקר, שאנן - המכללה האקדמית הדתית לחינוך; המכללה האקדמית לחינוך
גורדון חיפה

מושב 3 הקראת וגם הבנת?

ד"ר יעל אברהמי, אוניברסיטת חיפה; אורנים - המכללה האקדמית לחינוך
אביה זמור, בית הספר העל יסודי 'סולם צור', קיבוץ גשר הזיו

מושב 4 מסע אישי במגילת רות

ד"ר חיה בן איון, מכללת ליונסקי לחינוך
נעמי שפירא, אמנית מנורות נייר

17:45-17:00 'ויצחק' - על הומור ולימודי תנ"ך

ג'קי לוי, עיתונאי ואמן הסיפור

דמי השתתפות: לנרשמים מראש - 60 ש"ח ■ לנרשמים ביום הכנס - 80 ש"ח

הרשמה: בטל': 03-6901426/469 או במרכז ההרשמה המקוון של מכון מופ"ת: <http://register.macam.ac.il>

לפרטים נוספים: ד"ר מלכה שנוולד shenvald@gmail.com ■ www.mofet.macam.ac.il/iun

שמח אצלכם בכיף

מחקר; ההצלחה של שילוב מורים ערבים בבתי"ס במגזר היהודי תלויה בראש ובראשונה במנהל

שילוב מורות מהמגזר הערבי פסקו לחלוטין כמעט מלדון בנושאים פוליטיים ולאומיים. החוקרות סבורות, כי נוכחות מורים בני לאום שונה בחדר המורים הביאה להימנעות מכוונת מהעלאת נושאים אלו. כמו כן, באירועים בעלי משמעות לאומית או ביטחונית חשו המורים משני הלאומים מבוכה ותחושת אי נוחות. במחקר נמצא, כי המורות הערביות זכו ליחס של שיתוף מקצועי, כבוד והערכה בחדר המורים, למרות סממנים תרבותיים ייחודיים, שבאו לידי ביטוי לעתים בלבושן. החוקרות מעלות את הסברה, כי כאשר מדובר במורה אחת או שתיים בביה"ס, קיימת נכונות לקלוט אותה ולאפשר לה להיות חלק אמיתי מהצוות. עם זאת, ייתכן שהקליטה תהיה פחות טובה אם המורים הערבים המשולבים בביה"ס במגזר היהודי יהיו קבוצה גדולה יותר בחדר המורים.

במסגרת תוכנית הנקראת "הוראה בין הזרמים", מועסקות עשרות מורות מהמגזר הערבי בבתי"ס יסודיים וחסידות ביניים במגזר היהודי במחוז מרכז. את התוכנית יזם "מכון מרחבים לקידום אזרחות משותפת". התוכנית מתקיימת בשיתוף עם המחוז. מכון מרחבים פועל ליצירת אזרחות משותפת בין האזרחים היהודים והערבים במדינת ישראל. אחת הדרכים המרכזיות להשגת מטרה זו היא פעילות במערכת החינוך – באמצעות חשיפת התלמידים מהמגזר היהודי למגזר הערבי. במכון סבורים, כי באמצעות חשיפה זו לומדים התלמידים להעריך ולקבל שונות לאומית ותרבותית. מעבר לצד הערכי יש לתוכנית חשיבות מעשית לטווח הקרוב ולטווח הרחוק – במגזר הערבי יש עודף גדול במורים, שניתן לנתב למערכת החינוך במגזר היהודי, שבה קיים מחסור ניכר במורים במספר תחומי ידע, כמו ערבית, אנגלית ומדעים.

מחקר חדש, שנערך במכללה האקדמית בית ברל עבור מכון מרחבים, בחן כיצד משתלבות המורות הערביות בחדרי המורים בבתי"ס במגזר היהודי. את המחקר ערכו ד"ר חירותה ורטהיים, מיכל היישיק ורונית חיימוב. במחקר השתתפו 17 בתי"ס במחוז מרכז, מבין 42 בתי"ס המשתתפים בתוכנית. בכל אחד מבתי"ס מלמדות מורה עד שלוש מורות מהמגזר הערבי. במסגרת המחקר ענו לשאלון על עמדותיהם כלפי השילוב 344 מורים – 30 מורות ערביות ו-314 מורים יהודים.

החוקרות מציינות, כי למרות התמיכה של מערכת החינוך בשילוב מורים ערבים בבתי"ס במגזר היהודי, הרי שהישישום של השילוב בפועל מאוד מצומצם. כמו כן, הרוב המוחלט של המורים הערבים המשולבים בבתי"ס במגזר היהודי, עוסק בהוראת השפה הערבית, ורק מיעוטם – בהוראת מקצועות אחרים, כמו אנגלית או מדעים. במחקר נמצא, כי במרבית בתי"ס שילוב המורות הערביות נבע מהקושי למצוא מורה מהמגזר היהודי לתחום הדעת ולא ממניעים ערכיים.

עוד נמצא במחקר, כי המורים הערבים והיהודים כאחד תפשו את השילוב כחיובי עד חיובי מאוד. עם זאת, המורות הערביות העניקו דירוג גבוה יותר לשילוב ברמה האישית, המקצועית והתרבותית כאחד. כמו כן רבים מהמורים היהודים סברו, כי מורה ערבי יכול לעסוק בהוראת כל תחום דעת שהוכשר לו בבי"ס במגזר היהודי, אך רק פחות ממחציתם סברו כי מורה ערבי יכול למלא תפקיד של מורה מחנך בבי"ס כזה.

עוד נמצא במחקר, כי הגורם המשפיע ביותר להצלחת השילוב של מורה ערבי בבי"ס יהודי הוא תמיכתו של מנהל ביה"ס. מורים שסברו שהמנהל תומך בשילוב, הביעו בדרך כלל גם הם את תמיכתם. לדברי החוקרות, ממצא זה מצביע על נחיצותה של תוכנית סדורה, המכוונת לגיוס מנהלים לתמיכה בשילוב, וכוללת הענקת הטבות, כמו שעות הוראה נוספות לביה"ס, למנהלים שיעסיקו מורים ערבים.

במחקר גם נמצא, כי שביעות הרצון של צוות ביה"ס מהשילוב הושפעה מאוד מהיכולת המקצועית של המורה המשולבת ומאישיותה. ככל שהמורה הערבייה שלטה טוב יותר בתחום הדעת שלימדה, בשפה העברית ובניהול הכיתה, הייתה שביעות הרצון ממנה גבוהה יותר. גם מיומנויות חברתיות טובות של המורה סייעו בקליטתה על ידי המורים.

מעניין לדעת שהמורים דיווחו במחקר, כי בחדרי המורים שבהם

תוכנית הכשרה והסמכת מאמנים - קואצינג

בלעדי: התוכנית היחידה למורים בהתאם לדרישות של לשכת המאמנים בישראל ובחסות אוניברסיטת בר אילן, בית הספר לעבודה סוציאלית.

מורה יקר,

זו אינה הזמנה ל-
עוד קורס שיוכל להיות לי נחמד לעשות
 זוהי הכשרה שתמנף ותקדם את עשייתך
 המקצועית והאישית, ויכול מאוד להיות
 שגם תשנה לך את החיים לחלוטין!

ב-2011 יפתחו 4 הכשרות חדשות
שאפשרו על ידי קרן השבתון

- ★ הכשרת עובדי הוראה כמאמנים
- ★ אימון מתקדם לעובדי הוראה (למאמנים מוסמכים בלבד)
- ★ הכשרת מאמנים בהתמחות קשב וריכוז
- ★ הנחיית קבוצות וכישורי הדרכה

מנהלת מקצועית ומנחה בכירה:
שרי קראוס

למידע נוסף:
1-700-70-88-80
www.yozmotgroup.co.il

הנהל מיוחדת גם למורים
 שאינם בשנת שבתון!

קבוצת יוזמות
 פיתוח אישי, ארגוני ונוסף

קבוצה מובילה אנשים, קבוצות וארגונים בדרכם הייחודית
 לשנייה, חדשנות ומקצועיות

אנשים יוצאים נחלת

מתחומי המדעים והטכנולוגיה בדרך של משחק מתקדם. בשלב זה פועל התלמידים כתבי חידה, באמצעות מידענות באינטרנט, וביצעו משימות שהועברו אליהם ברשת חברתית שהוקמה במיוחד לתחרות. לשלב ב' של התחרות עלו 29 נבחרות בתי"ס, שזכו בניקוד הגבוה בשלב א'. כל נבחרת שהשתתפה בשלב זה נחלקה לשני צוותים – צוות אחד פעל במרכז בקרה ממוחשב שהוקם בכל ב"ס, והצוות השני ביצע משימות בשטח, באזור

חלק גדול מהמשימות בבתי"ס ובאתרי התחרות בשטח הוסרטו על ידי התלמידים והועלו לאתר הסרטים הבינלאומי YouTube.

התחרות שהיה השנה אזור קיסריה-חדרה. הצוות במרכז הבקרה קיבל מדי חצי שעה משימה סודית, שהיה עליו לפתור במהירות בעיקר באמצעות עבודת מידענות באינטרנט, ולאחר הפיתרון להעביר לצוות בשטח הנחיות לביצוע השלב הבא בתחרות. ההנחיות הביאו את הצוותים בשטח למפעלי תעשייה, בתי חולים ואתרים היסטוריים. חלק גדול מהמשימות בבתי"ס ובאתרי התחרות בשטח הוסרטו על ידי התלמידים והועלו לאתר הסרטים הבינלאומי YouTube.

התחרות נערכה השנה בשיתוף עם עשרות מפעלי תעשייה וטכנולוגיה, כמו חברת החשמל, נייר חדרה, איגוד ערים לשמירת איכות הסביבה שרון-כרמל, החברה לטיפול והשבת מי הביוב באזור נחל חדרה, מוזיאון האצ"ל באתר שוני, פארק התעשייה בקיסריה ועוד. בתום התחרות התקיים טקס הסיום באשכול הפיס בחדרה, שבו הוענקו פרסים לנבחרות בתי"ס הזוכות. בתחרות זכו נבחרות בתי"ס: רב-תחומי הולץ, רב-תחומי טירה, רב-תחומי אופקים, רב תחומי נהריה למדעים ואומנויות ועמל טכנולוגי תל השומר. כמו כן הוענקו בטקס תעודות הוקרה למפעלי התעשייה והטכנולוגיה שנרתמו לסייע לפרויקט.

■ **40% מהמשתתפות במיזם לעידוד בנות ללימודי מחשבים נרשמו למגמת מדעי המחשב** – 40% מהתלמידות שהשתתפו אשתקד במיזם לעידוד בנות לבחור בלימודי מחשבים בתיכון, נרשמו ללמוד במגמת מדעי המחשב. על כך נמסר בכנס בנושא "חשיפה למדעי המחשב", שנערך לאחרונה בטכניון בחיפה. הכנס התקיים בשיתוף עם מרכז המחקר והפיתוח של חברת גוגל בישראל ומרכז המורים הארצי למדעי המחשב. מטרת המיזם היא להגדיל את השיעור הנמוך של הבנות במגמת מדעי המחשב בארץ, העומד על כ-25% בלבד.

בכנס השתתפו 530 תלמידות. במהלך הכנס האזינו התלמידות להרצאות של מנכ"ל מרכז המחקר והפיתוח של גוגל ישראל, פרופסור יוסי מטיאס, המשנה לנשיא ומנכ"לית הטכניון, ד"ר אביטל שטיין, דיקן הפקולטה למדעי המחשב בטכניון, פרופסור אלי ביהם, ד"ר תמי תמיר, מהמרכז הבינתחומי בהרצליה, ומיכל סגלוב, מהנדסת במרכז המחקר והפיתוח של גוגל ישראל. כמו כן התקיים בכנס פאנל, בהשתתפות חברות סגל ודוקטורנטית מהטכניון ומהנדסות ממרכז המחקר והפיתוח של גוגל בישראל.

לדברי מנהלת מרכז המורים הארצי למדעי המחשב, ד"ר תמי לפידות, חלה לאחרונה עלייה משמעותית במספר התלמידות הבוחרות ללמוד מדעי המחשב בתיכון.

■ **נבחרות בתי"ס של קבוצת עמל השתתפו בתחרות הקרוס מדיה "עמל בשביל ישראל"** – קבוצת עמל ערכה בשבוע שעבר את שלב ב' (שהוא גם שלב הגמר) של התחרות "עמל בשביל ישראל". בעמל מכנים את התחרות, המתקיימת זו השנה השנייה, "תחרות הקרוס מדיה" הראשונה בישראל, מכיוון שהיא משלבת בין המדיות הדיגיטליות, כמו אינטרנט וטלפונים סלולאריים, לבין פעילות בשטח.

בשלב א' של התחרות, השלב הווירטואלי, שהתקיים לפני כחודש, השתתפו אלפי תלמידי שכבת י' מ-54 בתי"ס. בשלב זה נלמדו נושאים נבחרים

עולם המים

חווייה חינוכית שאסור לפספס

מנהל/ת בית ספר רכז/ת חינוכי או טיולים מוזמנים לביקור התרשמות בתאום מראש

בטל' 04-6391603

מצפים לראותכם - צוות פארק הדיג

אתר: www.fishing-park.co.il

דוא"ל: fishing-park@barak.net.il

רגשי למשפחתו במשך מספר דורות, ולספר את סיפורו המיוחד. בחלקו הראשון של הערב, שנערך בכיתות, הוצגו החפצים וסיפוריהם. בין החפצים בלטו קמע מעיראק, שגילו הוערך בכ-600 שנים, מחבת שעברה במשפחה במשך כמה דורות, פמוטים, תעודה עלייה לארץ ואפילו כתם לידה, "שעבר בירושה" מהסבתא לאם וממנה לנכדה. בחלק השני של האירוע יצאו התלמידים, ההורים והסבים והסבתות לרחבת השכבה, שבה הוצבו שולחנות ערוכים במיטב המאכלים שאותם הכינו ההורים.

■ התקיים כנס מודל האו"ם של תלמידי התיכונים בירושלים – בשבוע שעבר התקיים כנס מודל האו"ם של התיכונים בירושלים (IMUN – Israeli Model United Nation). הכנס נפתח באירוע חגיגי בבניין משרד החוץ, שבו השתתפו סגן שר החוץ, דני איילון, מנהל מנח"י, דני בר גיורא, ו-180 תלמידים מ-15 תיכונים בירושלים שהשתתפו השנה במיזם. כנס מודל האו"ם מתקיים זו השנה החמישית בירושלים. הכנס מהווה את שיאו של תהליך חינוכי, שבמסגרתו לומדים תלמידי התיכונים בעיר על עבודת ארגון האו"ם, ונחשפים לפעילותו הדיפלומטית ברחבי העולם. הדיונים והכנס כולו מנוהלים על ידי התלמידים ונציגיהם משמשים כמזכירות האו"ם ונציגי המדינות השונות. למיזם שותפים המחלקה לחינוך על יסודי במנח"י, משרד החוץ, הקרן לירושלים והתיכון שלייד האוניברסיטה, שיזם את הפעילות. בכנס השתתפו נציגי בתיא"ס; בית חינוך, זיו, המסורת, בויאר, אור תורה בנות, הרטמן בנות והרטמן בנים, רנה קאסן, סליגסברג, פלך, מקיף גילה, תיכון ליד"ה, מכללת אורט, קשת ובית צפאפה. דיוני הכנס התקיימו במשך שלושה ימים בבית ההארכה על שם רבין בעיר, והתמקדו בסוגיות דיפלומטיות מרכזיות העולות בימים אלו בוועדות האו"ם. הכנס ננעל בטקס חגיגי, שדימה את מליאת האו"ם, שבו הוקראו ההצעות שגובשו בוועדות האו"ם ונערכה הצבעה על כל אחת מהן.

■ גגנות חולון עברו השתלמות בייצור דשן אורגני – קומפוסטרים – מיכלים להפיכת פסולת אורגנית לדשן, סופקו השנה ל-50 גני ילדים בחולון על ידי העירייה. הקומפוסטרים משמשים את הגגנות בהפעלת תוכנית חינוכית בנושא "פסולת ומיחזור". לאחרונה השתתפו גגנות הגנים בהדרכה שבה למדו כיצד להשתמש בקומפוסטרים. במהלך ההדרכה למדו הגגנות כיצד להכין דשן אורגני וכיצד להבחין בין סוגי פסולת שבהם מותר להשתמש כדי להכין דשן אורגני לבין סוגי פסולת שבהם אסור להשתמש.

■ בביה"ס העל יסודי הוקם "חדר שלווה" – בביה"ס העל יסודי נופי הבשור, שבמועצה האזורית אשכול בנגב, הוקם לאחרונה "חדר שלווה". החדר הוקם במסגרת "תוכנית שמיד" – התוכנית הלאומית לטיפול בילדים ונוער בסיכון.

התלמידים מקבלים בחדר ייעוץ וטיפול פסיכולוגי, כולל טיפול באומנות ובדרמה.

תוכנית הפעילות של חדר השלווה נבנתה במשותף על ידי צוות המורים, הצוות הטיפולי-חינוכי ומינהלת תוכנית שמיד. בחדר השלווה מתקיימים טיפולים פרא-רפואיים, פסיכולוגיים ויעוציים, הנותנים מענה לצרכים שאותרו אצל התלמידים בתחומים הרגשי, המשפחתי והחברתי. מטרת הפעילות היא לסייע לתלמידים להתמודד עם קשיים בתחומים אלו ולחזק אצלם את החוסן הנפשי והמסוגלות העצמית. בחדר השלווה פועלות בימים אלו שמונה קבוצות תלמידים משכבות ז'-י"ב. התלמידים מקבלים בחדר ייעוץ וטיפול פסיכולוגי, כולל טיפול באומנות ובדרמה. מהמינהל לחינוך התיישבותי-פנימייתי נמסר, כי תכני הטיפולים בחדר השלווה מגוונים ומתווספים אל העבודה השוטפת הייעוצית והפסיכולוגית המתקיימת בביה"ס ואינם באים במקומה. כמו כן, פועלת בחדר השלווה קבוצת הורים, שמקבלת ייעוץ וכלים מהצוות הטיפולי של ביה"ס, בנושא ההתמודדות עם בני נוער בגיל ההתבגרות. בחדר מתקיימות גם הרצאות להורים ומורים העוסקות בנושאים כמו: "צמיחה אישית", "התנהגויות סיכון והתמכרויות בקרב בני נוער", ו"ערך עצמי אצל המתבגרים".

■ התלמידים התחברו לשורשיהם דרך חפצים משפחתיים בעלי ערך רגשי – במסגרת תוכנית "שנת בני מצווה", התקיים

במסגרת האירוע התבקש כל תלמיד להביא חפץ בעל ערך רגשי למשפחתו במשך מספר דורות.

בביה"ס העל יסודי נעמי שמר בגן יבנה ערב חוויתי, בשם "ערב חפץ", להורים ולתלמידים משכבת ז'. במסגרת האירוע התבקש כל תלמיד להביא לאירוע חפץ בעל ערך

מתוסכלת מלהיות "שוטרת" בכיתה?

בואי ללמוד איך להפוך מ"שוטרת" למורה שנועדת להיות!!

קבלי כלים למימוש הפוטנציאל האישי שלך ושל התלמידים שלך תוך כדי שאת מהווה השראה ומודל לחיקוי

הקורס מוכר ללימודי שבתון

קורס כישורי חיים מנצחים בשיטת NLP ייתן לך:

גישת המצוינות

עקרונות ההצלחה

כלים ליצירת כימיה בינאישית עמוקה עם כל אדם (תלמידים והורים) ועוד

ליחצו על הקישור מצד שמאל לפרטים נוספים והרשמה לסדנת הכרות בחינם /או צרו קשר עם אליס גרינברג: 054-2448499

www.forachange.co.il

לשם שינוי
הצלחה במחשבה תחילה

■ **תחנת הרדיו** – תחנת הרדיו ההינכית הראשונה בישראל, של כפר הנוער אשל הנשיא, ציינה לאחרונה את יום הולדתה ה-17. לרגל האירוע זכו התלמידים שדרכי התחנה בשעת שידור ארצית ברשת ג'. שדרכי כפר הנוער שידרו בצהריים ביחד עם שדרן הרדיו הוותיק, נועם גילאור, המשמש גם כמנהל רשת ג'. גילאור היה השדרן שפתח לפני 17 שנים את שידורי תחנת אשל הנשיא. במהלך השידור המשותף סיפרו השדרנים הצעירים לגילאור על פעילותם העניפה בתחנת אשל הנשיא, הכוללת הכנת עשרות תוכניות רדיו אישיות.

■ **ימשיכו לפעול** – כיתות ז' ו-ח' בביה"ס הדו-לשוני גליל, שבמועצה האזורית משגב, ימשיכו לפעול לפחות בחמש השנים הבאות. על כך הוחלט בישיבת ועדת ההיגוי של ביה"ס, שהתקיימה בשבוע שעבר. תלמידי ביה"ס מגיעים מהמועצה האזורית משגב, סחנין ומשעב. התלמידים לומדים בעברית וערבית, ומתערים בשתי התרבויות. בישיבה השתתפו מנהל אגף החינוך של המועצה האזורית, ג'קי ונונו, מנהל אגף החינוך של עיריית סחנין, נביה אבו סאלח, מפקחת ביה"ס, נציגי עמותת "יד ביד", המפעילה את ביה"ס, מנהלת ביה"ס ונציגי ההורים. בבי"ס גליל לומדים תלמידים בכיתות א'–ח'. הסיבה לישיבה הייתה מספרם הנמוך יחסית של התלמידים בשכבות ז' ו-ח', שאינו עומד בתקן של משה"ח. למרות מיעוט התלמידים הוחלט להמשיך ולהפעיל את כיתות ז' ו-ח', בשל חשיבות ביה"ס הדו-לשוני, ובמטרה לאפשר להנהלתו לערוך תכנון ארוך טווח ללא חשש מסגירת כיתות.

מחוז צפון

■ **חיבור אמיתי** – החווה החקלאית "בת קיימא" במגידו תהפוך לחווה ניסויית ומדגמה. על כך הודיעה מנהלת המחוז, ד"ר

ד"ר שמחון הוסיפה, כי לחווה יש פוטנציאל אדיר לחנך את התלמידים לשמירת הסביבה.

אורנה שמחון, במהלך ביקור בחווה בשבוע שעבר. לדבריה, החווה תופעל במודל סביבתי, ראשון מסוגו בארץ, שיתמקד במחקר ופיתוח. תכני הפעילות ייבנו במשותף על ידי צוות החווה, הפיקוח והרשות המקומית. ד"ר שמחון הוסיפה, כי לחווה יש פוטנציאל אדיר לחנך את התלמידים לשמירת הסביבה.

לדבריה; "ראיתי כאן חיבור אמיתי של ילדים לטבע".

■ **תנועות נוער** – ב-14 תנועות נוער במחוז צפון פעילים השנה 35,758 תלמידים. מהמחוז נמסר, כי מדובר בגידול ניכר, ב-7,560 חניכים, לעומת אשתקד. בשבוע שעבר התקיים בכרמיאל כנס תנועות נוער בהשתתפות סגנית ראש העיר, שולה כהן, מנהלת המחוז, ד"ר אורנה שמחון, מנהלי ביה"ס בעיר ונציגי תנועות הנוער. בכרמיאל מספר רב יחסית של תלמידים פעילים בתנועות הנוער. ביישוב פועלות תנועות הנוער; "הצופים", "השומר הצעיר", "בני-עקיבא", "הנוער העובד והלומד" ו"בנות-בתיה". מנהלת המחוז ציינה בכנס, כי קיבלה החלטה אסטרטגית להעצים את פעילות תנועות הנוער בצפון ולחזק את הקשר בין לבין הקהילה.

מחוז מרכז

■ **חוסר נגישות** – חברי ועדת החינוך של הכנסת ביקרו בשבוע שעבר במוסדות חינוך במועצה האזורית שומרון. מנהל מחלקת החינוך במועצה, יוחאי דמרי, פירט בפני חברי הוועדה את הבעיות איתן הוא מתמודד בתחום החינוך כמו; חוסר נגישות של התלמידים למרכזים תומכי למידה ולמרכזי

חינוך ותרבות בגלל מחסור באוטובוסים ממוגנים, היעדר ב"ס תיכון בתחומי המועצה ומחסור במבני חינוך. ראש המועצה, גרשון מסיקה, אמר לחברי הוועדה, כי הממשלה אינה מאשרת להקים מוסדות חינוך בתחומי המועצה אלא רק לשפץ מבנים קיימים, בעיקר מבנים ארעיים. לטענתו, ההוצאה הכספית הנדרשת לשיפוץ המבנים הארעיים מדי שנה עולה על הסכום הנדרש להקמת מבני קבע. יו"ר ועדת החינוך, חבר הכנסת אלכס מילר, הודיע כי

יפנה לשרי הביטחון והחינוך בבקשה לאשר הקמת מבני חינוך ביישובי השומרון ולהקצות תקציב נוסף להסעות ממוגנות לתלמידים.

מחוז דרום

■ **הטביע חותם** – בתיכון הממלכתי-דתי מקיף י' באשדוד התקיים בשבוע שעבר טקס חגיגי, שבמסגרתו נקרא ביה"ס על שם בצלאל שפרן. שפרן, שנפטר לפני כשנה, שימש כמנהל התיכון הממלכתי-דתי מקיף ב' באשדוד במשך 31 שנה, משנת 1961, עוד כשהיו בעיר שני תיכונים בלבד – ממלכתי וממלכתי-דתי. שפרן נחשב למי שהטביע חותם על מערכת החינוך באשדוד, בעיקר בשל מלחמתו הנחווה למען צדק חברתי ואישי. בין היתר התפרסם שפרן כשנלחם בשנות ה-60 נגד הכוונה לפטר מנהל עמית, רק בגלל שנחשד כקומוניסט. על פועלו החינוכי אף זכה שפרן בפרס החינוך הארצי. בטקס סיפר ראש עיריית אשדוד, ד"ר יחיאל לסרי, על המנהל המיתולוגי, והדגיש כי היה חלוץ הצועד לפני המחנה. יו"ר ארגון המורים, רן ארז, סיפר בטקס פרטים אישיים על שפרן, והדגיש את נכונותו להיאבק על עקרונותיו. בטקס השתתפו מורים ומנהלים, גימלאי מערכת החינוך, מפקחים, תלמידים לשעבר של שפרן ובני משפחתו.

שיעור ביציבות

פרטים באתר:
www.menoramivt.co.il

מנורה מבטחים
מומחים בניהול פנסיה ביטוח פיננסים